

Nr 185.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om retroaktiv lönefyllnad åt vissa e. o. tjänstemän vid krigsflygskolan å Ljungbyhed.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Åman* (I: 78) och den andra inom andra kammaren av herr *Henriksson* (II: 88), har hemställts, att riksdagen måtte medgiva att de extra ordinarie tjänstemän vid krigsflygskolan i Ljungbyhed, som enligt övergångsbestämmelserna till 1928 års avlöningsreglemente uppburit personligt lönetillägg, erhålla retroaktiv lönefyllnad med de belopp varmed det personliga lönetillägget minskats på grund av Ljungbyheds uppflyttning från dyrortsgrupp A till dyrortsgrupp C.

Till stöd för ifrågavarande förslag anföres i motionen II: 88 följande.

Vid 1939 och 1941 års riksdagar behandlades vissa frågor angående bibehållande av särskilda lönetillägg för extra ordinarie tjänstemän vid försvaret i fall då lönerna på grund av ändrade dyrortsförhållanden ökat. Ifrågavarande lönetillägg utgingo enligt övergångsbestämmelser till 1928 års avlöningsreglemente för icke-ordinarie personal vid försvarsväsendet. Den vid 1939 års riksdag behandlade frågan avsåg vissa tjänstemän i Stockholm och upptogs dels i proposition nr 293 och dels i motionerna I: 23 och II: 54. Frågan vid 1941 års riksdag avsåg tjänstemän i Karlskrona och upptogs i motionen I: 4.

Riksdagen ansåg i båda de anförda fallen, att de inträdda förändringarna i dyrortshänseende av billighetsskäl icke borde påverka de särskilda lönetilläggen. Retroaktiv utbetalning av gjorda avdrag kom därför till stånd.

Efter det riksdagen 1941 senast behandlat dessa frågor har det visat sig, att ytterligare ett analogt fall föreligger.

Sålunda ha vissa tjänstemän, enligt uppgift fem stycken, vid krigsflygskolan i Ljungbyhed genom ortens uppflyttning den 1 oktober 1937 från ortsgrupp A till ortsgrupp C lidit minskning i då utgående personliga lönetillägg. En av tjänstemännen har, efter det att frågan vid olika tillfällen upptagits med de lokala myndigheterna, den 31 mars 1948 hos Kungl. Maj:t sökt ändring och anhållit om retroaktiv utbetalning av det belopp varmed det personliga lönetillägget minskats vid dyrortsförändringen. Framställningen, som varit remitterad till statskontoret och statens lönenämnd, har icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Statskontoret har i sitt utlåtande endast konstaterat, att riksdagen i förutvarande analoga fall av billighetsskäl medgivit, att ändrade dyrortsförhållanden icke skulle påverka det personliga lönetillägget, och förutsatt att, för det fall Kungl. Maj:t skulle anse skäl föreligga för ett tillmötesgående av framställningen, riksdagens medgivande vore erforderligt. Lönenämnden har — om också med tveksamhet med hänsyn till den långa tid som förflutit — förklarat sig icke ha något att erinra mot en framställning till riksdagen.

Då den långa tid som förflutit sedan motsvarande frågor för de båda andra orterna varit föremål för riksdagens behandling delvis får sin förklaring däri, att frågan upptagits i annan ordning, och då i övrigt någon skillnad icke föreligger emellan denna och förut behandlade frågor, synes det mig skäligt att riksdagen även för Ljungbyhedstjänstemännens del fattar ett positivt beslut.

Såsom i motionen II:88 anföres, har en av de i motionerna avsedda tjänstemännen — e. o. arbetsförmannen B. Dalén — i en den 31 mars 1948 dagtecknad skrift, under åberopande av 1939 och 1941 års riksdagsbeslut rörande kompensation åt viss personal i Stockholm och Karlskrona, hos Kungl. Maj:t anhållit att få åtnjuta kompensation i förevarande hänseende.

I häröver avgivet utlåtande anförde *försvarets civilförvaltning* i huvudsak följande.

Den ersättning, som vid bifall till framställningen skulle tillkomma Dalén, skulle uppgå till omkring 4 000 kronor. I samma läge som Dalén befunne sig ytterligare fyra tjänstemän, stationerade i Ljungbyhed. Motsvarande ersättning till dem skulle belöpa sig till sammanlagt omkring 3 500 kronor. Då de i framställningen åberopade, med riksdagen tillkomna besluten icke kunde ha avseende å föreliggande fall, kunde framställningen enligt ämbetsverkets mening icke bifallas genom beslut enbart av Kungl. Maj:t.

Statskontoret erinrade i avgivet utlåtande, att beträffande det i ärendet åberopade stockholmsfallet vid prövning i såväl administrativ som judiciell väg konstaterats, att personligt lönetillägg av den art, varom här vore fråga, skulle undergå minskning vid löneökning till följd av ändrad dyrortsgruppering. Sedermera hade emellertid riksdagen av billighetsskäl medgivit, att tillkomsten av provisoriskt dyrortstillägg beträffande Stockholm och ändrad dyrortsgruppering i fråga om Karlskrona icke skulle påverka det personliga lönetillägget. Därest Kungl. Maj:t skulle anse skäl föreligga för ett tillmötesgående jämväl av Daléns framställning, syntes riksdagens medgivande vara erforderligt.

Statens lönenämnd fann det med hänsyn till den långa tid som förflutit, sedan vederbörliga löneavdrag fastställts av vederbörande kassamyndighet, i viss mån tveksamt, huruvida tillräcklig anledning föreläge att genom särskild framställning till riksdagen bereda Dalén och med honom likställda befattningshavare i Ljungbyhed den begärda kompensationen. Enär emellertid omständigheterna i ärendet syntes helt överensstämmande med dem, som förelegat i de av Dalén åberopade fallen rörande Stockholm och Karlskrona, hade lönenämnden icke något att erinra mot dylik framställning.

Genom beslut den 18 mars 1949 har *Kungl. Maj:t* funnit Daléns ansökning icke föranleda någon *Kungl. Maj:ts* åtgärd.

Utskottet. Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, har *Kungl. Maj:t* icke funnit skäl avlåta någon framställning till riksdagen om beredande av i motionerna avsedd kompensation åt ifrågavarande befattningshavare vid krigsflygskolan i Ljungbyhed. Icke heller enligt utskottets mening kunna numera, sedan lång tid förflutit från det i ärendet avsett avdrag å det personliga lönetillägget gjordes samt dessutom två löneregleringar därefter genomförts, till-

räckliga skäl anses föreligga att vidtaga åtgärd i det i motionerna avsedda syftet. Utskottet hemställer fördenskull,

att motionerna I: 78 och II: 88 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 maj 1950.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 184.

Reservation

av herrar *Rickard Lindström, Sundelin, Leander, Lundqvist, Axel Andersson, Ward, Boman* i Kieryd, *Bergstrand, Kollberg, Jansson* i Kalix, *Henriks-son* och *Nihlfors*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Utskottet vill erinra, att 1941 års riksdag med bifall till en då motionsvis gjord framställning medgav, att vissa extra ordinarie tjänstemän vid försvarsväsendet med placering i Karlskrona, vilka tidigare tillerkänts personliga lönetillägg men som sedermera vid stadens uppflyttning i högre ortsgrupp fått sina lönetillägg minskade med samma belopp, varmed deras avlöning förhöjts genom den ändrade dyrortsgrupperingen, skulle med retroaktiv verkan bibehållas vid det personliga lönetillägget oavkortat. Såvitt utskottet kunnat finna, äro omständigheterna beträffande de i de nu väckta motionerna avsedda tjänstemännen vid krigsflygskolan i Ljungbyhed helt analoga med dem som förelågo i fråga om den av 1941 års riksdagsbeslut berörda personalgruppen. Enligt utskottets mening tala därför billighetsskäl för att nyssnämnda tjänstemän förklaras berättigade att, lämpligen i vad avser tiden mellan 1939 och 1947 års allmänna löneregleringar, åtnjuta lönefyllnad med de belopp, varmed deras personliga lönetillägg under samma tid minskats på grund av Ljungbyheds uppflyttning i dyrortshänseende.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av motionerna I: 78 och II: 88 medgiva, att de extra ordinarie tjänstemän vid krigsflygskolan i Ljungbyhed, vilka jämlikt övergångsbestämmelserna till kungörelsen 1928:215 tillerkänts personligt lönetillägg men som i samband med Ljungbyheds uppflyttning i högre ortsgrupp fått sina lönetillägg minskade med belopp motsvarande den avlöningsökning, som den ändrade dyrortsgrupperingen medfört, förklaras icke skola lida minskning i å tiden den 1 juli 1939—den 30 juni 1947 belöpande personligt lönetillägg.»